

De rol en positionering van de kwaliteitsverpleegkundige

Boventallig, meewerkend in de zorg, inzetbaar als vliegende keep of verbonden aan vaste teams: het kan allemaal. Want er is geen blauwdruk voor de functie van kwaliteitsverpleegkundige. Elke organisatie maakt eigen keuzes. Maar weten hoe een ander het doet helpt wél. Waardigheid en trots organiseerde een bijeenkomst met 3 verhalen uit de praktijk. Gevolgd door tips om de rol van kwaliteitsverpleegkundige goed in te vullen.

Veel organisaties zoeken nog naar de juiste rol en positionering van hun kwaliteitsverpleegkundigen, blijkt uit de poll waarmee de bijeenkomst start. Slechts 18% van de aanwezige kwaliteitsverpleegkundigen zegt 'ja' op de vraag of ze hun rol helder hebben. De helft antwoordt 'redelijk', ruim een kwart zegt 'nee'. Geen van de kwaliteitsverpleegkundigen denkt dat collega's weten wat ze precies doen. 41% zegt dat hun rol een beetje duidelijk is voor collega's, 59% zegt 'helemaal niet'. Daar valt nog wat te winnen! Uit de poll blijkt ook dat de meeste organisaties hun kwaliteitsverpleegkundigen boventallig inzetten: ruim de helft van de kwaliteitsverpleegkundigen werkt niet mee in de zorg. Een derde doet dat een beetje en 10% staat meer dan 30% van hun tijd ingeroosterd.

Sessie over Kwaliteitsverpleegkundigen op congres 4 juli

Op ons Waardigheid en trots-congres op 4 juli 2022 vertellen kwaliteitsverpleegkundigen Miranda van Bussel en Kitty Peeters over de invulling van hun functie en rol. Ben je nieuwsgierig? [Schrijf je snel in voor het congres](#) en kies in het programma voor sessie 2.7 'Hoe geef jij vorm aan je rol als kwaliteitsverpleegkundige? Ga in gesprek!'

**Waardigheid
en trots
Congres**

**4 JUL | NBC
Nieuwegein**

Met **online** programma

Verzamelpagina voor kwaliteitsverpleegkundigen

Als kwaliteitsverpleegkundige heb je een veelzijdige rol. Hoe geef je deze vorm? Vergroot je kennis met de praktijkvoorbeelden, video met kwaliteitsverpleegkundigen, tips en de workshops op onze [verzamelpagina met kennis over kwaliteitsverpleegkundigen](#).

Boventallige kwaliteitsverpleegkundige verbonden aan 1 locatie

Miranda van Bussel is zo'n 'boventallige' kwaliteitsverpleegkundige. Ze werkt bij Savant Zorg en is naast kwaliteitsverpleegkundige ook adviseur zorgontwikkeling. Ze is verantwoordelijk voor een locatie met 5 zorgteams, een team welzijn en een team restaurant. 'Of beter gezegd: we zijn samen verantwoordelijk, want Savant Zorg werkt volgens het Rijnlands model, met zelforganiserende teams.' Miranda werkt niet mee in de directe zorg. Ze geeft wel advies bij complexe vraagstukken. 'En soms vraagt een team mij bij een zorgmoment, om te kijken wat ze kunnen verbeteren.'

Kwaliteitsverpleegkundige met spilfunctie

Miranda omschrijft haar rol als een spilfunctie. 'Bij Savant Zorg werken we met vakgroepen voor verschillende onderwerpen. Zoals de Wet zorg en dwang en hygiëne en infectiepreventie. De kwaliteitsverpleegkundigen helpen mee het beleid te maken en vertalen dat vervolgens naar de directe zorg. Al die onderwerpen komen in de teams terug als teamrollen. Collega's met affiniteit met zo'n onderwerp vervullen de teamrollen. Dat zijn mijn maatjes binnen de teams.'

Die verbinding zoeken en leggen vindt Miranda heel belangrijk. 'Inmiddels kennen de medewerkers me en weten ze me goed te vinden. Maar dat heeft wel tijd gekost. Ik zorg dat ik goed zichtbaar ben. Dus in plaats van in mijn kantoor zit ik op de verschillende afdelingen te werken. En ik ben bij de teamoverleggen.' Aan de spilfunctie zit echter ook een nadeel: Miranda moet haar grenzen bewaken. 'Voordat je het weet, ben je overal bij betrokken. Reflectie op je eigen handelen is daarin belangrijk. Waar heb je invloed op en waar wil je invloed op hebben? En vooral, wat draagt bij aan de kwaliteit van leven van de cliënt?'

Leren en ontwikkelen stimuleren

Leren en ontwikkelen stimuleren ziet Miranda als haar belangrijkste taak. 'Ik ben niet een soort teamleider die de zorgmedewerkers vertelt wat ze moeten doen. Ik stimuleer ze om mee te denken en te reflecteren op wat ze doen. Zodat ze zich ontwikkelen.' Dit is nauw verbonden met eigenaarschap. En met vertrouwen. 'Als je wilt dat medewerkers hierin meegaan, moet je dichtbij en laagdrempelig zijn. Houding en gedrag van de kwaliteitsverpleegkundige zijn heel belangrijk.'

Miranda van Bussel, kwaliteitsverpleegkundige bij Savant Zorg

- 4 jaar kwaliteitsverpleegkundige
- Werkt niet mee in de directe zorg, is verbonden aan één locatie met 5 zorgteams
- Belangrijkste taak: leren en ontwikkelen stimuleren
- Voordeel: kan vanuit haar spilfunctie verbinding zoeken met iedereen
- Nadeel: moet vanuit haar spilfunctie haar eigen rol goed bewaken

Kwaliteitsverpleegkundige als staffunctie inzetbaar naar behoefte

Kitty de Boe is kwaliteitsverpleegkundige bij Stichting Groenhuysen. Anders dan bij de meeste organisaties is dat een staffunctie. 'De kwaliteitsverpleegkundigen en de teamcoaches vormen samen de vakgroep leren en ontwikkelen. Afhankelijk van de behoefte en verbeterpunten van een locatie kan een manager voor een aantal maanden een kwaliteitsverpleegkundige of teamcoach laten invliegen. We zijn er voor de hele organisatie, niet voor 1 team of locatie.' Kitty werkt niet mee in de zorg, behalve als de planners er echt niet uitkomen. 'Dat is een nieuwe ontwikkeling. Maar eerlijk gezegd heeft me dat veel goed gedaan, weer even met de voeten in de klei. Af en toe een eigen route vind ik een verrijking.'

Kwaliteitsverpleegkundige met onafhankelijk perspectief

Omdat Kitty vanuit haar vakgroep wordt uitbesteed, werkt ze altijd met afgebakende projecten. 'Dat maakt het overzichtelijk, voor ons én voor de teams.' Een ander voordeel is dat ze een onafhankelijke partij is. 'Dan zie je veel meer.' Het plan van aanpak evalueren de kwaliteitsverpleegkundigen regelmatig met het management. 'Er is een analyse-, uitvoerings- en afrondingsfase. In elke fase hebben we nauw contact met het management. Wat we zien bespreken we dan ook. Om te kijken of we nog de juiste dingen doen. Denk aan de onderstroom die we tegenkomen.' Het eigenaarschap ligt in de teams. 'Ik neem het niet over. Ik ben gericht aanwezig op bepaalde dagdelen. We maken afspraken en daar gaat het team mee aan de slag. Zij zijn in de lead.'

Extra aandacht voor borging

Niet aan een team verbonden zijn heeft echter ook een nadeel. Kitty: 'De borging is lastiger om te doen, zeker

nu. Door corona hebben we veel verloop en veel zieken.’ Daarom proberen de kwaliteitsverpleegkundigen van Stichting Groenhuysen de borging al vanaf het begin mee te nemen. ‘Bij de start van een project kijken we direct wie we verantwoordelijk kunnen maken voor de borging. Er is altijd wel een ambassadeur, aandachtsvelder of hbo- of mbo-verpleegkundige met affiniteit met het onderwerp.’ Wat ook helpt is grote onderwerpen praktisch maken. ‘We noemen een project niet “methodisch werken”, maar wel “medicatieveiligheid” of “decubitus”. Zo krijg je de successen ook sneller scherp en wordt het leuker om te verbeteren.’

Kitty de Boe, kwaliteitsverpleegkundige bij Stichting Groenhuysen

- 4 jaar kwaliteitsverpleegkundige
- Staffunctie, beschikbaar voor de hele organisatie, inzetbaar naar behoefte
- Werkt af en toe mee in de zorg
- Voordeel: als onafhankelijke partij zie je meer
- Nadeel: de borging is lastiger

Kwaliteitsverpleegkundige als zorgcoördinator

Anders dan Miranda en Kitty is Alina pas 1,5 jaar kwaliteitsverpleegkundige. ‘We begonnen met een proef. Toen was nog niet duidelijk wat wel en niet tot onze rol behoorde. Dat zijn we gaandeweg gaan ontdekken.’ Inmiddels heeft Alina een duidelijk functieprofiel en een nieuwe functienaam: zorgcoördinator. ‘Toen is ook over onze rol gecommuniceerd in de organisatie. Toch is het bij veel medewerkers, en soms ook bij onszelf, niet altijd duidelijk wat we doen. Dat maakt de uitvoering weleens lastig.’

Kwaliteitsverpleegkundige met eigen aandachtsgebied

Vredewold heeft meerdere zorgcoördinatoren. ‘Elke zorgcoördinator is verbonden aan 1 à 2 teams’, vertelt Alina. ‘We hebben ieder ons eigen aandachtsgebied, we hebben alle onderwerpen verdeeld. Zelf heb ik MIC. Dat betekent dat ik ook voorzitter ben van de werkgroep MIC.’ Daarnaast zijn de zorgcoördinatoren betrokken bij andere ontwikkelingen in de organisatie. Als voorbeeld noemt Alina het nieuwe ECD.

Voor 50% meewerken in de zorg

De zorgcoördinatoren werken 50% mee in de zorg. Alina zou liever meer uren boventallig staan. ‘Zodat ik vaker met collega’s kan meekijken en kan coachen on the job. Dat mis ik op dit moment. Nu doe ik dat vooral tussen de bedrijven door. Ook hebben we weinig tijd voor onze aandachtsgebieden. Waardoor het langer duurt om verbeteringen echt neer te zetten en af te ronden.’ Veel meewerken heeft echter ook een voordeel. ‘Je bent onderdeel van het team en dus laagdrempelig aanwezig. Je voelt en hoort wat er speelt. En kunt ook makkelijker dingen coördineren.’

Verdere ontwikkeling rol kwaliteitsverpleegkundige

Om te voorkomen dat ze haar frisse blik verliest, pakt Alina graag een dienst bij een ander team. ‘Om geen blinde vlekken te krijgen.’ De komende tijd zetten de zorgcoördinatoren van Vredewold in op de verdere ontwikkeling van hun rol. ‘Duidelijkheid vinden we daarin heel belangrijk’, aldus Alina. ‘Maar de grootste uitdaging blijft om onze taken van zorgcoördinator niet te laten overschaduwen door onze zorgtaken. Daarom reserveer ik nu een hele dag voor de taken van zorgcoördinator. Ik werk dus niet ’s ochtends in de zorg en ’s middags als zorgcoördinator, dan loopt het teveel in elkaar over. Daar moeten we zelf keuzes in maken.’

Alina Varwijk, zorgcoördinator/kwaliteitsverpleegkundige bij Vredewold

- 1,5 jaar zorgcoördinator/kwaliteitsverpleegkundige.
- Werkt 50% mee in de zorg
- Verbonden aan 1 à 2 teams
- Voordeel: laagdrempelig aanwezig in het team, ziet en hoort veel
- Nadeel: minder tijd voor meekijken en coachen on the job

Heldere verwachtingen – hoe doe je dat?

Organisaties vragen Waardigheid en trots vaak om het functieprofiel van een kwaliteitsverpleegkundige, vertelt netwerkmanager Marieke Stork. ‘Maar die blauwdruk bestaat niet. Dat blijkt wel uit de bovenstaande

voorbeelden. Hoe de functie er ook uitziet, het allerbelangrijkste is duidelijke afspraken maken. Want daarmee zorg je voor heldere verwachtingen.' Hoe doe je dat? Marieke geeft 5 tips:

1. Schrijf je eigen ideale verhaal
2. Ga in gesprek met collega's, teams, beleid
3. Organiseer een bijeenkomst met het management
4. Evalueer
5. Bepaal het vervolg

Vragen?

Heb je nog vragen aan Miranda, Kitty of Alina? Waardigheid en trots organiseert een aantal vervolgesprekken. Geef je op bij Marieke Stork via m.stork@vilans.nl.

Tips rol kwaliteitsverpleegkundige

Daarnaast hebben we nog een aantal algemene tips om je rol als kwaliteitsverpleegkundige in te vullen:

- Vraag ondersteuning, zoals een training coachingsvaardigheden.
- Geef samen met collega-kwaliteitsverpleegkundigen invulling aan je expertrol, denk bijvoorbeeld aan het verdelen van aandachtsgebieden. Niet iedereen kan alles weten.
- Spreek af hoe en hoe vaak je je manager informeert.
- Houd enige afstand tot de teamcultuur.
- Las af en toe 'vijf minuten raamstaren' in en denk kritisch na over je eigen rol.

Tekst: Ingrid Brons

Meer weten

- Als kwaliteitsverpleegkundige heb je een veelzijdige rol. Hoe geef je deze vorm? Vergroot je kennis met de praktijkvoorbeelden, video met kwaliteitsverpleegkundigen, tips en de workshops op onze [verzamel pagina met kennis over kwaliteitsverpleegkundigen](#).
- Sluit je aan bij een netwerk van kwaliteitsverpleegkundigen. Zo kun je regelmatig met een vertrouwde groep ervaringen en vragen delen. Netwerkmanager Marieke Stork ondersteunt diverse netwerken. [Lees meer over de ondersteuning aan netwerken](#).

tags:

Opleiden (84)

thema's:

Leiderschap, governance en management (93), Leren en verbeteren van kwaliteit (357)